

Kurjer Łódzki

Numer pojedynczy gr. 20.

Redakcja: ul. Zawadzka Nr. 1. Administracja: ul. Piotrkowska Nr. 11. Ekspedycja: ul. Piotrkowska Nr. 11.
Telefon: Redakcji Nr. 38-28 i 228, Administracji Nr. 229 (połączenia własne z redakcją). Skrzynka pocztowa 132.
Redakcja otwarta od godz. 9 do 1 po poł. bez przerwy. Redaktor lub jego zastępca przyjmuje od godz. 1-3 po południu. Dyrektor Wydawnictwa przyjmuje od godz. 1-3 po południu.
Administracja czynna od godz. 8 rano do godz. 7 po poł. bez przerwy.

Wychodzi codziennie o godzinie 5-ej rano.

Dziejowy zwrot w układzie sił międzynarodowych

Plan porozumienia Francji, Anglii i Ameryki na szlakach realizacji.

Doniosłe znaczenie podróży Doumergua do Londynu.

Anglia w roli pośrednika między Francją i Włochami.

Telegram własny „Kurjera Łódzkiego“.

Paryż, 28 kwietnia.

Z powodu jubileuszu 25-lecia działalności politycznej Brianda, prawie wszystkie dzienniki poświęciły Briandowi artykuły sympatyczne, streszczając jego karierę i specjalne zalety dyplomatyczne.

Jednocześnie prasa z uznaniem podnosi inicjatywę Brianda zawarcia z Ameryką paktu wiecznego pokoju z całkowitemu pominięciem Ligi Narodów oraz Trybunału haskiego, do których Ameryka nie chce przystąpić.

W odpowiedzi na inicjatywę Brianda odezwał się rektor uniwersytetu nowojorskiego „Kolumbia“, Mursay Buttler, witając z entuzjazmem myśl Brianda.

Podobno Buttler zdołał wytworzyć w Ameryce ruch, sprzyjający idei paktu.

W związku z tem wszystkim rozeszły się w Paryżu wieści o mającym wkrótce nastąpić wielkim dziejowym zwrocie w stosunkach francusko-angielsko-amerykańskich.

Jak informują rzecz cała przedstawia się w ten sposób: Z okazji podróży Doumergua do Londynu niewątpliwie dojdzie do zacieśnienia węzłów przyjaźni między Francją a Anglią, co nie pozostanie bez echa w Ameryce.

Z drugiej strony z powodu stabilizacji franka i świetnych sukcesów, osiągniętych przez Poincaręgo w dziedzinie finansowej, opinia amerykańska gruntownie się zmieniła, przechylając się dziś całkowicie na stronę Francji.

Dlatego można oczekiwać w najbliższej przyszłości, obok zacieśnienia stosunków francusko-angielskich, także ściślejszego zbliżenia francusko-amerykańskiego.

Lecz w bilansie europejskim istnieje wciąż przykry minus, mianowicie trudność porozumienia się francusko-włoskiego, co nawet ujemnie odbija się na stosunkach pomiędzy Rzymem a Londynem.

Otóż czynniki miarodajne zapominają, że natychmiast po uregulowaniu sporu włosko-serbskiego, Chamberlain rozwinie energiczną akcję w Rzymie, aby doprowadzić do bezpośrednich, nacechowanych szczerą troską zbliżenia się rozmów między Paryżem a Rzymem.

Oto, pozostawiając chwilowo na uboczu knowania dyplomacji niemieckiej zadania wielkiej polityki międzynarodowej na dzeń bliższych.

PODRÓŻ DOUMERGUA.

Agencja Telegraficzna „Express“.

Paryż, 28 kwietnia.

„Petit Parisien“ donosi, że prezydent Doumergue w podróży do Anglii towarzyszyć będzie sześć wielkich krążowników, wielka ilość torpedowców i wielka eskadra lotnicza.

SOWIECKIE KOMENTARZE.

Moskwa, 28 kwietnia.

„Prawda“ omawiając informacje prasy zagranicznej, dotyczące nowego porozumienia angielsko-francuskiego, podnosi, że na zbliżeniu angielsko-francuskim zyskałaby tylko Anglia. Francja natomiast znalazłaby się w pozycji współtowarzyszki imperia

lizmu angielskiego, musiałaby stosować się do jej dyrektyw i byłaby pozbawiona możności prowadzenia niezależnej polityki zagranicznej.

„Izwestia“ w związku z pogłoskami o mającym nastąpić porozumieniu angielsko-francuskim podkreśla, że pogłoski te należą do kategorii prób, przy pomocy których bada się sytuację i koniecznych dla umożliwienia sobie nowych kombinacji politycznych wobec tego, że kombinacje istniejące obecnie nie dają podstawy do uregulowania aktualnych kwestii spornych i mogą wywołać konflikty w przyszłości. Fakt, że wzmiankowane pogłoski pochodzą z Londynu wskazuje raz jeszcze na to, że polityka angielska, która niezdolna była do zrealizowania żadnego z postawionych sobie zadań w dziedzinie polityki za-

granicznej, znajduje się w sytuacji bez wyjścia.

Wymiana poglądów między Londynem a Rzymem.

Włochy są skłonne do ustępstw wobec Jugosławii.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 28 kwietnia.

Agencja Reutera dowiaduje się, że pomiędzy Rzymem a Londynem nastąpiła nowa wymiana poglądów na temat stosunków włosko-jugosłowiańskich. Przy tej sposobności, jak sądzi agencja, Włochy potwierdziły gotowość przeprowadzenia dyskusji we wszelkich sprawach, które Ju-

gosława chciałyby podnieść, nie mogą jedynie zgodzić się na dyskusję w kwestii traktatu w Tiranie, stojąc na stanowisku że traktat ten dotyczy jedynie Włoch i Albanii.

TRAKTAT ANGIELSKO-WŁOSKI.

Berlin, 28 kwietnia.

„Vossische Ztg.“ donosi z Paryża, że pomiędzy Anglią i Włochami zawarty został w czasie spotkania Chamberlaina z Mussolinim w Livorno formalny traktat, utrwalający współdziałanie włosko-angielskie na Morzu Śródziemnym.

W dyskusji miało być omówione nawet dokładne współdziałanie obu flot w razie zbrojnego konfliktu na Morzu Śródziemnym.

Rywalizacja o hegemonię na Bałtyku.

Rola Polski w Europie północno-wschodniej.

Idea wskrzeszenia unii Polski i Litwy.

Telegram własny „Kurjera Łódzkiego“.

Londyn, 28 kwietnia.

„New York Herald“ w artykule o sprawach bałtyckich pisze, że w północno-wschodniej Europie toczy się rywalizacja o hegemonję na Bałtyku. Oparcie państw bezpośrednio zainteresowanych znajduje się z jednej strony w stolicy Anglii, z drugiej strony w Rosji. Sowiety starają się wszelkimi siłami przeszkodzić porozumieniu polsko-litewskiemu, uważając, iż tak nakazuje linja ich polityki wymierzonej przeciwko zachodniej Europie. Zada niem ich jest przede wszystkim osłabienie wszystkich sąsiadujących państw. Autor w końcu zaznacza, że rząd Piłsudskiego posiada obecnie w Europie Wschodniej największe znaczenie. Siła Polska oznacza silny szaniec cywilizacji zachodnio-europejskiej na Wschodzie Europy.

„Chicago Daily News“ w artykule o stosunkach polsko-litewskich na samym wstępie zaznacza, iż Wilno zawdzięcza swą cywilizację Polakom.

Jedynym rozsądnym rozwiązaniem obecnych trudności byłby pewien rodzaj wolnej unii pomiędzy Polakami i Litwinami, jaki istniał w ciągu wieków. Litwa, która domagała się po zajęciu Wilna przez generała Żeligowskiego interwencji Rady ambasadorów, dotychczas niestety nie uznała decyzji, o którą sama prosiła. Powstała sytuacja, która niepokoi Europę. Litwa utrzymuje nadal, że jest w stanie wojny z Polską, granice jej są zamknięte, co pod względem ekonomicznym jest rujnujące przede wszystkim dla samej Litwy.

ROZŁAM W ŁONIE RZĄDU LITEW-SKIEGO.

Wilno, 28 kwietnia.

Pod przewodnictwem prezydenta republiki litewskiej odbyło się posiedzenie gabinetu ministrów, na którym doszło do rozłamu w sprawie stanowiska wobec zmiany

konstytucji. Przedstawiciele chrześcijańskiej demokracji, minister Bystras i Karwelis, opowiedzieli się za zarządzeniem wyborów do sejmiku według obecnie obowiązującej konstytucji, pozostali zaś ministrowie głosowali za zmianą konstytucji w drodze referendum ludowego.

PRZEŚLADOWANIE POLAKÓW NA LITWIE.

Kowno, 28 kwietnia.

Represje stosowane przez rząd wobec Polaków, stają się coraz bardziej dotkliwe. Ostatnio przeprowadzono nowe aresztowania w miasteczkach Janiszki, Turczynki, Zablocko, Pukajcach, osadzając aresztowanych w obozie koncentracyjnym w Woronach. Jednym z powodów aresztowań by-

ło podpisanie przez aresztowanych wraz z innymi mieszkańcami narodowości polskiej próby do władz kościelnych o zmianę księdza w Janiszkach, propagującego z ambony nienawiść do Polaków.

ODWOŁANIE POSŁA ALEKSANDROWSKIEGO.

Moskwa, 28 kwietnia.

Przedstawiciela związku sow. w Kownie, Aleksandrowskiego, którego stanowisko od czasu ujawnienia jego broszury o przewrocie litewskim, charakteryzującej obecnych kierowników rządu litewskiego, było silnie zachwiane, odwołano z tego stanowiska. Na jego miejsce mianowany jest dotychczasowy przedstawiciel sowiecki w Sztokholmie, Aresew.

Znowu napad na pociąg w Meksyku.

Czternaście osób zasztyletowanych.

NOWY JORK, 28 kwietnia. (Tel. wł. „Kurjera Łódzkiego“). W Meksyku doszło do ponownego napadu na pociąg przez bandę rozbójników. Napad nastąpił w stanie meksykańskim Guana Juato i to pod stacją Lassalas. Rozbójnicy, otoczywszy pociąg, zamordowali sztyletami 12 podróżnych, kierownika pociągu oraz jednego żołnierza i zrabowali wszystkie przewożone pieniądze.

Nowe wybory, ale stare nazwiska.

Bolszewją rządzą zawsze ci sami.

MOSKWA, 28 kwietnia. (Rps.) — Po zakończonych w Moskwie zjazdach sowieckich, przedstawia się skład rady komisarzy ludowych rosyjskiej republiki sowieckiej (R. S. F. S. R.) jak następuje: Prezes centralnego komitetu wykonawczego — Kalinin, sekretarz tego komitetu — Kisielow, prezes rady komisarzy ludowych — Rykow, zastępcy jego — Smirnow, Leżawa i Ryskułow, prezes rady gospodarstwa krajowego — Łobow, komisarz handlu — Ejsmont, pracy — Bachutow, skarbu — Milutin, inspekcji — Iljin, spraw zewnętrznych — Bieloborodow, sprawiedliwości — Kurskij, oświaty — Lunaczarski, zdrowia — Siemaszko, rolnictwa — Smirnow, ubezpieczenia społecznego — Nagowicyn i statystyki — Osiński.

W dzungli nieporozumień.

Łódź, 28 kwietnia.

Od kilku dni prasa podaje informacje o tworzącej się z inicjatywy Rządu nadzwyczajnej komisji do walki z nadużyciami. Ustalony już został skład osobisty tej komisji, której prezesem będzie p. M. Dębicki, dyrektor departamentu Najwyższej Izby Kontroli Państwa, zaś członkami: sędzia Sądu Apelacyjnego A. Kwiatkowski, członek Najwyższego Sadu Wojskowego, pułkownik St. Lubodzicki, podprokurator Najwyższego Sadu S. Walfisz i sędzia Sądu Apelacyjnego W. Ojżanowski. Podpisanie nominacji tych przez p. Prezydenta Rzeczypospolitej ma nastąpić w najbliższych dniach.

Gdy przewrót majowy stał się faktem dokonany, entuzjastami nowego reżimu uderzyli w dzwony triumfu po całym kraju, a hymny radości i zwycięstwa zapowiadały szumnie i nieodwołalnie rychłe, zasadnicze reformy, które stana się jakoby paladum przeciwko wszelkiemu złu i nieprawościom, zachwaszczającym tę Rzeczypospolitą. Efektowne acz nieco abstrakcyjne hasło „sanacji moralnej“, które rzucano w społeczeństwie, wobec istotnej świadomości licznych dotychczasowych niedomagań naszego życia politycznego znalazło nawet szczyry oddźwięk. Ogół polski rozumiał, że zarówno rozpałoszone partyjnictwo, jak i skostniała w martwym biurokratyzmie administracja popychają wóz państwa w coraz więcej żrące bagno demagogii, prywaty, nepotyzmu i korupcji; ogół polski rozumiał, że konieczne jest poskromienie zdemoralizowanego stosunkami sejmowemi partyjnictwa, podniesienie autorytetu władzy, usprawnienie aparatu administracyjnego. Wiele też i hasła, które rzucili twórcy nowych rządów, walka z partyjnictwem oraz korupcją publiczną, uderzały w czułą strunę panujących nastrojów. Były to co prawda jeno słowa, były to narzę tylko obietnice. Oczekiwano zatem czynów.

Przyznać trzeba z całą bezstronnością, że pierwsze posunięcia nowego rządu były dość szczęśliwe i przemyślane, a w pewnej części realizowały nadzieje społeczeństwa. Wszelkowiedza bezsilnego we wnętrzu rozbiłemu Sejmowi została ograniczona. Prezydent Rzeczypospolitej, jako głowa państwa uzyskał niezbędne dla równowagi między ciałem ustawodawczym a instancją rządzącą uprawnienia. Rząd stanął wreszcie na silnych fundamentach, niezależny od kapryśnych podmuchów złego lub dobrego humoru parlamentu. Dzięki różnym sprzyjającym okolicznościom oraz stabilizacji władzy sytuacja finansowa i gospodarcza uległa wydatnej a stałej poprawie. Były to poważne atuty, które przy spokojnej, poważnej i bezwzględnie na prawie opierającej się dalszej akcji mogły być zwolna rozproszyć nieprzedawnione jeszcze różne urazy polityczne i skonsolidować wreszcie najlepsze elementy społeczeństwa bez względu na różnice partyjne dokoła dzieła istotnej naprawy Rzeczypospolitej.

Niestety, wypadki potoczyły się zwolna innym torem. „Sanacja moralna“ okazała się jeno pięknym hasłem. To, co tak często bywa tragedią triumfatorów, nastąpiło z niepokojącą szybkością. Gromada nowych arriwistów i nowych karierowiczów pociągnęła sznurem do państwowego żłobka. Piętnowane tak surowo nepotyzm oraz protekcjonalizm, wystąpiły w najaskrańszych swych przejawach. Dla zaspokojenia coraz liczniejszych apetytów rozpoczęto masowe rugi we wszystkich dziedzinach administracji. Hasło „sanacji moralnej“, zastąpiono, jakby na wzór carskiego reżimu zasadą „prawomyślności“ i „nieprawomyślności“. O-

wych „niebłagonadźnych“, to znaczy tych, co z bizantyjską służalczą niekorzyli się i nie wysługiwali nowym bogom, wyrzucano z najodpowiedzialniejszych stanowisk bez względu na ich zasługi, wiedzę fachową czy zdolności. Nawet armii nie ominęła ta żelazna miotła, prowadzona nie dłońmi światłych reorganizatorów, lecz zgranej klikki, oczyszczającej ciepłe posadki dla siebie i dla swoich. W ten sposób „sanacja moralna“ stała się tylko bronią do porachunków politycznych i osoblistych oraz narzędziem rozdrażniania społeczeństwa i wywoływania rozgoryczeń. Prasa pro-majowa ze złośliwością jadowitą i krzykactwem zgłębia ulicznikowskim dolewała z zapalem oliwy do ognia.

System tego rodzaju „reformy“ administracji oraz „zwalczania nieprawości“ na stanowiskach publicznych trwa już prawie od roku. Przez ten czas zdążono wszystko zbuwersować, wszędzie pomieszczać swoich ludzi, obsadzić wszystkie stanowiska odpowiedzialne. I po roku rząd obecny występuje z projektem ostrej walki z nadużyciami, to znaczy, iż przyznaje sam, że nietylko jest źle, ale coraz gorzej.

Trudno o więcej wymowne stwierdzenie bankructwa tego stanu rzeczy jaki wytworzono w naszej administracji państwowej drogą nieobliczalnych rugów i szykan osoblistych. I nie mogło być inaczej. Dotąd, dopóki kryterium odnośnym będą

nie zdolności osobiste, fachowość i nieposzlakowana służba, lecz etykietka rządzącej koterji; dotąd, dopóki najbardziej za służeni ludzie mogą być wyrzucani na bruk dla much w nosie tego lub innego ustosunkowanego mfokosa; dotąd, dopóki należenie do pewnych organizacji politycznych będzie patentem na wszelkie walory umysłu i charakteru, trudno mieć nadzieję na poprawę stosunków w aparacie administracji państwowej.

Należy przypuszczać, iż ostatnie wystąpienie rządu będzie pierwszym krokiem ku zmianie tego systemu, któremu w istocie sam obecnie wystawia swego rodzaju testimonium paupertatis.

Czesław Gumkowski

ŚWITY POLITYCZNE.

Idea konsolidacji Europy w świetle rzeczywistości.

Przeszkody na drodze do powstania Stanów Zjednoczonych Europy.

Nie mam potrzeby kłaść nacisku na przyczyny rozstroju finansowego i ekonomicznego, panującego w Europie. Chcąc jednak naprawić istniejący stan rzeczy, na leży przedewszystkiem dążyć do uzdrowienia sytuacji finansowej i wprowadzenia w rozmaitych krajach z powrotem zdrowej waluty. Ale jak? Ile krajów — tyle odrębnych sytuacji. Istnieją jednak zasady ogólne. Doświadczenia ostatnich lat wskazywały, iż zastosowanie ich potwierdza: równowaga budżetowa, konsolidacja długów płynnych, dobra sytuacja ekonomiczna.

Chcieć bowiem rozstrzygnąć kwestję finansową, nie licząc się z kwestją ekonomiczną, byłoby grubym błędem. W jaki sposób daloby się utrzymać stabilizację waluty w kraju, w którym niema ustabilizowanego bilansu handlowego? Tembardziej, iż do bilansu handlowego trzeba dodać wydatki i wpłaty niewidoczne. Ta rubryka odgrywa dużą rolę w Anglii, — gdzie do wykazu importu i eksportu, trzeba doliczyć znaczne sumy utrzymywane przez ten kraj z tyt. opłat przewozowych lub też procentów od znajdujących się w posiadaniu Anglików pożyczek zagranicznych.

Te całość dopiero można nazwać bilansem rachunków i wpał.

Nie wystarczy, moim zdaniem, stworzyć w danym kraju zdrową walutę, ani też solidny bank emisyjny; należy upewnić się, iż bilans handlowy nie będzie deficytowy; inaczej całemu rusztowaniu — tak mozolnie wznieśionemu, grozi zawalenie i po pewnym czasie musielibyśmy się spotrzec, iż pewna część bogactwa narodowego uległa zniszczeniu. Walucie zagrożaloby na nowo niebezpieczeństwo — cała dokonana praca byłaby stracona. Przesunięcie granic, umniejszenie produkcji przemysłowej jednych krajów, produkcji rolnej — drugich, wszystko to stworzyło cały szereg problemów dotychczas prawie lub wcale nie rozwiązanych.

Pierwsze rozwiązanie, które zaprojektowano, miało polegać na zniesieniu granic ekonomicznych, na utworzeniu obejmującego całą Europę obszernego systemu wymiany wolnościowej, zniesieniu barier celnych, słowem na ukonstytuowaniu Stanów Zjednoczonych Europy.

Amerykanie, którzy nas odwiedzają — stawiają często pytanie, czemu nie idziemy za ich przykładem i nie łączymy się w federację. Odpowiedź z punktu widzenia politycznego nie jest trudna. Mamy poza sobą tradycje mocno ugruntowane i wystarczy stwierdzić nawał przeszkód, które nie pozwalają w naszej starej Europie złączyć w obrębie jednego narodu ludów rozmaitego pochodzenia, aby zdać sobie sprawę z niemożliwości utworzenia przynajmniej w perspektywie lat obecnych takiej Federacji politycznej. Dzieli nas język, wspomnienia, obyczaje, psychika nawet.

Nie zapoznajmy jednak pociągającej idei Stanów Zjednoczonych Europy, po-

ciągającej zwłaszcza wobec rosnącej z każdym dniem konkurencji Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Z drugiej strony Atlantyku znajduje się naród młody, pełen siły i dążeń realizatorskich, którego ojczyźnie natura nie poskąpiła bogactw przyrodzonych. Udało się mu uniknąć kryzysów społecznych, ponieważ pionierzy przemysłu amerykańskiego zajęli się troskliwie od początku zaspokojeniem potrzeb robotnika. Przytem koncepcja życia, przyjęta przez Amerykanów odbiega tak znacznie od naszej koncepcji. Wówczas gdy my uprawialiśmy system oszczędności niewyczerpywania do dna zasobów bogactw naturalnych, oni doszli do przekonania, że ich przemysł i rolnictwo będą się rozwijały tem intensywniej, im silniej będą działać czynniki zapotrzebowania. Stwierdzili oni, iż będą tem bogatsi, — im więcej będą w stanie wydawać. Szemat tego rozumowania wygląda następująco: rozwój i nateżenie konsumcji wywołuje nateżenie produkcji, co wpływa z kolei na spadek cen; spadek cen stwarza dodatkowy wzrost konsumcji, pobudzając przyrost konsumcji, i t.d. Oto zjawisko, którego jesteśmy świadkami. Rozwój takiej potęgi może stworzyć niebezpieczeństwo. Nasuwa się przeto pytanie, czy nie mogliśmy mu zapobiec, znosząc w Europie bariery celne, ekonomiczne, stwarzając je jednym słowem, Stany Zjednoczone Europy, nie polityczne, lecz ekonomiczne.

Tu właśnie poczynają się piętrzyć trudności i ukazuje się oczom naszym kłębka różnych problemów, które probujemy rozwiązać w Genewie. Plan przemysłu danego kraju nie wynika wyłącznie jako konsekwencja jego, trosk ekonomicznych. Bezpieczeństwo narodowe odgrywa tutaj dużą rolę. Przypuśćmy na chwilę, że bariery celne przestały istnieć, że cbieg towarów odbywa się swobodnie w całej Europie. Jedną z konsekwencji podobnego stanu rzeczy byłoby przegrupowanie się przemysłu żelaznego i jego skoncentrowanie się obok źródeł surowców i węgla. Nastąpiłby wielki exodus przemysłowy, a te kraje, które zdobyłyby hegemonję produkcji żelaza, mogłyby bardzo łatwo narzucić swa supremację polityczną. Biorę tutaj jako przykład przemysł żelazny, ale mógłbym z łatwością stwierdzić to samo odnośnie innych gałęzi przemysłu.

Zanimby zatem powzięło się pewnego pięknego dnia decyzję zniesienia barier celnych, należałoby przedewszystkiem zapewnić definitywnie i wystarczająco bezpieczeństwo różnym krajom. Zapewnienie gwarancji bezpieczeństwa wymaga z kolei stworzenia nowej organizacji ekonomicznej, która przyczyniłaby się skutecznie do usunięcia jednej z poważnych przyczyn powstawania konfliktów wojennych.

Z tej to koncepcji narodził się projekt Międzynarodowej Konferencji Ekonomicz-

nej, która ma się odbyć na wiosnę w Genewie. Ale chcąc stworzyć przyjazne dla ukonstytuowania nowej wolnościowej Europy warunki, trzeba sobie z góry powiedzieć, że idea ta nie będzie urzeczywistniona, dopóki instytucje narodowe nie zaczną budzić w narodach zaufania, którego dzisiaj one nie posiadają.

Wybuch katastrofy wojennej w 1914 r. dowiódł, iż metody, stosowane dotąd nie mogły wytworzyć atmosfery pokoju i bezpieczeństwa. Wynalezieniu nowych metod pragną poświęcić swój czas i pracę ci, którzy zasiądą przy stole obrad w Genewie.

Oczywiście praca ta będzie trwała długo i nie bez znacznych przeszkód. Będziemy przeżywać niejedną chwilę niepokojów, wstrząsów wewnętrznych, sprzyjających zarówno zakusom reakcji jak i terroryzmu. Ale jeśli towarzyszyć nam będzie świadomość celowego wysiłku dla uniknięcia wojny, jestem pewien, że w dziedzie wreszcie nad światem jutrzeńka pokoju i bezpieczeństwa.

Louis Loucheur

b. minister finansów Francji.

Nowy prezes ministrów rządu japońskiego generał baron Tanaka, głośny polityk w kraju chryzantem.

WOJNA W ETERZE...

Wywiad z pułk. Tadeuszem Jaworem, szefem Wydz. Wojsk Łączności.

Nowoczesna służba łączności. — Radjotelegraf w wojsku. — „Oczy” i „uszy” armji. — Trudność w zachowaniu tajemnicy. — Radjo w czasie kampanji bolszewickiej. Propaganda i możliwości informacyjne.

Postępy techniki w ostatnich czasach posunęły naprzód życie we wszystkich jego niemal dziedzinach: czy to w budownictwie, czy w komunikacji, czy w elektrotechnice — znajdujemy stały postęp, który powoli mechanizuje pracę. Poczesne miejsce wśród tych wynalazków zajmuje radjotechnika, która nie tylko w życiu społecznym i kulturalnym się przyjęła: wojskowość już oddawna zrozumiała i oceniła, jak wielkie usługi może oddać armji radjotelegraf i radjotelefon, jako czynnik pomocniczy i łącznikowy.

Jaka rolę odegrać może i powinno radio na wojnie? — Z tem zapytaniem zwrócono się do p. pułk. Jawora, szefa wydziału wojsk łączności.

— Radjo. — oświadczył uprzejmie p. pułkownik — zajmuje dziś jedno z czołowych miejsc wśród środków łączności, w szczególności: w lotnictwie i w czołgach. w pociągach pancernych, jak również oddaje wielkie usługi marynarce wo-

jennej. Tak np. „oczami” oddziałów pieszych są dziś, jak wiadomo, samoloty, które jednak mogą tylko wtedy spełniać z pożytkiem swoją rolę, — o ile są w stałym radjotechnicznym kontakcie z ziemią.

— Czy działanie radjotelegrafii i telefonu jest jednak niezawodne?

— Tak, o ile rozporządza się doborowym sprzętem i dobrze wyszkoloną obsługą, co daje gwarancję ruchliwości stacyj nadawczo - odbiorczych.

— Są jednak prawdopodobnie i wady?

— Te polegają przede wszystkim na możliwości pochwycenia każdej wiadomości przez nieprzyjaciela, co jednocześnie pozwala na zorientowanie się co do miejsca stacyj nadawczej; wada ta jednak ma swoje dobre strony, gdyż pozwala samolotom i okrętom na orientację co do punktu, w którym się w danej chwili znajdują.

— Czy w czasie ostatniej wojny 1920

roku radjo zaznaczyło się już jako czynnik obrony i pomocniczy?

— Nawet bardzo: tak np. major dr. Seruga pisał o roli radjostacyj warszawskiej w czasie kampanji bolszewickiej.

Podczas ofensywy bolszewickiej naczelne dowództwo sił rosyjskich, maszerujących na Warszawę, pod rozkazami Tuchaczewskiego znajdowało się w Komżynie, grupa XV armji Siergiejewa w Ciechanowie a korpus Gaja w Siemcu.

Łączność między dowództwem frontu a Siergiejewem i Gajem oparta była tylko na radjotelegrafii.

Nie chcąc dopuścić, żeby grupy Siergiejewa i Gaja mogły otrzymywać rozkazy od swego dowództwa frontu (Tuchaczewski), radiostacja uniemożliwiła przez zastosowanie działania przeszkadzania wszelką komunikację między Tuchaczewskimi i armjami Siergiejewa i Gaja.

Wiadomość, że armja bolszewicka została nad Wieprzem pobita i odrzucona w

ten sposób pozostała dla eksponowanych sił Siergiejewa i Gaja w tajemnicy.

Oba korpusy: Siergiejewa i Gaja nie wiedziały o klęsce wojsk bolszewickich i bez troski maszerowały sobie — jedna na Toruń, druga na Płock, póki nie zostały rozbite.

— Wobec tego należy się spodziewać, że w przyszłej wojnie radjofonja odegra bardzo poważną rolę?

— Bezwątpienia. Przedewszystkiem będzie ona wielkim ułatwieniem dla szerzenia propagandy nieprzyjacielskiej.

Dałej — komunikaty wojenne, informacje o stanie gospodarczym państw — wszystko to będzie podawane drogą komunikacji bezdrutowej, nie mówiąc już o tem, jak niesłychanie ważną będzie do- brze zorganizowana sieć na samym terenie działań wojennych.

Słowem — będzie to prawdziwa wojna w eterze, której sposoby i wyniki nie podobna jeszcze w chwili obecnej określić, ze względu na coraz to inne wynalazki i udoskonalenia w tej dziedzinie.

Powinniśmy się zatem usilnie starać o to by i w naszej radjofonji wszystkie do- tąd istniejące luki wypełnić — zakończył p. pułkownik interesującą pogawędkę.

KURJER SPORTOWY.

Dział oficjalny Ł. L. O. P. N. Komunikat Nr. 2

I-iej Łódzki. Ligi Piłki Nożnej.

I. Wzywa się wszystkie te Kluby, które w terminie wyznaczonym w komunikacie Nr. 1, nie nadesłały spisu graczy, biorących udział w roku 1927 w rozgrywkach o mistrzostwo Ł.L.O.P.N., aby pod rygorem kary uczyniły to w terminie wyjątkowo przedłużonym do dnia 5 maja r.b.

II. Wobec wystąpienia członków zarządu I Ligi p. Skibińskiego i p. Szmidta, uprasza się kluby I-iej Ligi, aby do dnia 5 maja r. b. piśmiennie zgłosiły do sekretariatu swych kandydatów.

Zwraca się uwagę na niżej podany obecny adres sekretariatu I-iej Łódzkiej Ligi Piłki Nożnej: Stefan Pawlak, Łódź, ul. Różana Nr. 12.

Dział oficjalny Ł. L. O. P. N. Komunikat Zarządu Ł. L. O. P. N. Nr. 4.

We wtorek, dnia 3 maja r. b., zarząd Ł.L.O.P.N. urządza ligowe zawody propagandowe przy współudziale klubów czołowych Łodzi, do których przeznaczony zostaje na zasilenie funduszu pomocy lekarskiej dla graczy-piłkarzy okręgu łódzkiego.

W dniu tym zostaną rozegrane następujące zawody:

1) na boisku przy ul. Wodnej Nr. 4, o godz. 14 min. 30 — S. S. „Pogoń — S. S. „Rapid”; o godz. 16 min. 15 Ł.T.S.G. — G.M.S.

2) na boisku przy Al. Unji 2, o godz. 14 min. 30 — Kl. Turystów — Ł.T.G. „Sila”; o godz. 16 min. 15 Ł.K.S. — Z.S.G.S. „Hakoah”.

3) na boisku S.S.K.M. w Chojnach, o godz. 15 min. 30 — S.S.K.M. (Chojny) — K. S. „Orkan” (Karolew).

4) na boisku w Zgierzu, o godz. 14 min. 30 — „Makkabi” (Zgierz) — Ł.K.S. II; o godz. 16 min. 15 T.G. „Sokół” (Zgierz) — Ł.K.S. II.

5) na boisku P.T.C. w Pabjanicach, o godz. 14 min. 30 — T.G. „Sokół” (Pabjanice) — Rudzkie T.S.G.; o godz. 16 min. 15 P.T.C. — P.K.S. „Burza”.

Ceny wejść na powyższe zawody ustala się: na boisku Ł.K.S. gr. 50 i zł. 1, zaś na pozostałe boiska gr. 50 i 30.

Obowiązki gospodarzy powierza się na boisku przy ul. Wodnej — Ł.T.S.G., na boisku przy Al. Unji — Ł.K.S., na boisku w Chojnach — S.S.K.M., na boisku w Zgierzu — T.G. „Sokół”, na boisku w Pabjanicach — P.T.C.

Kontrolę obejmują członkowie Zarządu Ł.L.O.P.N.: na boisku w Chojnach pp. Skibiński i Kowalski, na boisku w Pabjanicach pp. Kampf i Pawlak, na pozostałych boiskach gospodarze zawodów.

Wyznaczone kluby, biorące udział w zawodach, wydelegują upoważnionych przedstawicieli do sekretariatu Ł.L.O.P.N. (Piotrkowska 108, Ł.K.S.) w sobotę, dnia

30 b. m., o godz. 18 po odbiór biletów wejścia dla graczy i zarządów klubów, zaś go spodarze zawodów również po cenniki i bilety do sprzedaży; natomiast w Zgierzu załatwienie tych spraw powierza się T.G. „Sokół”.

Od powyższych zawodów gospodarze boisk nie pobierają żadnych opłat.

Kluby, których drużyny wyjeżdżają na prowincję, otrzymują zwrot rzeczywistych kosztów podróży za 14 osób.

Gospodarze zawodów zakupią na rachunek Ł.L.O.P.N. cytryny dla wszystkich graczy, biorących udział w zawodach oraz sporządzą obliczenia i złożą je wraz z zainkasowaną gotówką do sekretariatu Ł.L.O.P.N. najpóźniej w dniu 6 maja r. b. do godz. 19.

Zarząd Ł. L. O. P. N.

Sport w kilku słowach.

Według ostatnich wiadomości, do Ligi piłkarskiej zarejestrowanych jest dotychczas 185 klubów.

Cracovia nie mając z kim grać w kraju wzięła się na sprowadzenie drużyn zagranicznych. 30 kwietnia i 1 maja bawić będzie u Cracovji czeska drużyna Židenice z Brna.

Karasiak powędrował do Warszawy i zasilł szeregi Legji warszawskiej, tak że prawdopodobnie weźmie już udział w niedziele przeciwko ŁKS-owi.

Zawody ŁKS II — Turyści II zapowiadają się ciekawie ze względu na udział w tych drużynach znanych już asów piłkarskich jak: Otto, Jańczyk, Kowalczyk, Kowalski Z., Sobociński, Kahl, Frydman, Michalski I, Wieliszek i inni.

W barwach Polonii warszawskiej przeciwko Turystom występować będzie znany w Łodzi gracz Fejer, Węgier z pochodzenia.

Z niedzielnych spotkań ligowych najciekawiej zapowiada się walka Warty z IFC, która odbędzie się w Poznaniu.

CZYŻBY POGOŃ MIAŁA WYSTĄPIĆ Z LIGI.

(C-S) Rozeszły się pogłoski, jakoby mistrzowska drużyna Polski, Pogoń lwowska zamierzała wystąpić z Ligi i powrócić do PZPN. Pogłoski te jednak są mało prawdopodobne z tego chociażby względu, że Pogoń była jedną z pierwszych organizatorek Ligi i najgorętszych zwolenniczek nowego systemu rozgrywek w polskim piłkarstwie.

Pogłoska ta jest najprawdopodobniej skutkiem chwilowych niepowodzeń w rozgrywkach ligowych Pogoni, która jest obecnie w słabej stosunkowo formie.

GRACZ ZA 1.500 DOLARÓW.

(C-S) Znakomity gracz praskiego klubu „Victoria Žižkov”, Zenisek, wyemigrował ostatnio do Ameryki, gdzie zasilł szeregi Sparty z Chicago. Jako „odszkodowanie” za utratę doskonałego gracza, Victoria Žižkov, ma otrzymać od Sparty sumę 1.500 dolarów amerykańskich.

R. T. S. „WIDZEW” W WARSZAWIE.

(C-S) A-klasowa drużyna robotnicza łódzka R. T. S. „Widzew”, przypuszczalnie mistrz swego Okręgu, wobec odłączenia się wszystkich prawie klubów łódzkich od PZPN, rozegra w dniu 1-go maja z okazji święta robotniczego mecz z warszawską Skrą w Warszawie.

Zawody odbędą się na boisku Skry o godz. 16 po poł.

Łódź na zawodach strzeleckich w Toruniu.

W dniach 14 i 15 maja r. b. odbędą się w Toruniu III Narodowe Zawody Strzeleckie, na które Dowództwo Okręgu Korpusu Nr. IV (Łódź) wysłało 10 zawodników wojskowych i 20 cywilnych z organizacji Przystosobienia Wojskowego.

Celem wyboru strzelców na powyższe zawody odbędą się w dniach 30 b. m. i 1 maja r. b. w Piotrkowie zawody strzeleckie P. W. Okręgu Korpusu.

W związku z powyższem Dowództwo O. K. zwróciło się do Prezydenta m. Łodzi

RTS „Widzew” jak widać z ostatnich rezultatów znajduje się w doskonałej formie, tak, że spodziewać się należy zwycięstwa łodzin w Warszawie.

Dr. CETNAROWSKI POZOSTAJE NADAL PREZESEM P. Z. P. N.

(C-S) Wbrew pogłoskom jakie ukazywały się w prasie katowickiej i krakowskiej a nawet łódzkiej, jakoby długoletni prezes PZPN dr. Cetnarowski złożył swój mandat na skutek zarzutów czynionych mu podczas ostatniej konferencji ZOPN w Katowicach, zaznaczamy, że p. dr. Cetnarowski, zapytany w tej sprawie oświadczył, że ze stanowiska swego nie zrezygnował i nie ma tego zamiaru.

Zapasy szermiercze w Wiedniu.

W Wiedniu odbyły się zapasy szermiercze, na które zjechali się przedstawiciele różnych państw europejskich. Ostateczne zwycięstwo odniósł Włoch Carniel, którego widzimy na naszym zdjęciu.

Z Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi.

Nadzory, upadłości i układy.

MYJ SIĘ TYLKO mrdłem FASCINATA a przekonasz się że be...

Sprawa elewatorów zbożowych.

W maju ub. r. Bank Gospodarstwa Krajowego powziął szczęśliwą myśl budowy elewatorów zbożowych...

Niestety, sprawa elewatorów gdzieś utknęła i tymczasowo została zaniechana, mimo że pertraktacje między Bankiem a Min. Rolnictwa były w toku...

ex) W dniu wczorajszym Sąd Okręgowy w Łodzi w Wydziale Handlowym pod przewodnictwem sędziego Łodziewskiego...

biorstwo poprawi swe interesy. Sąd po naradzie postanowił: Nad przedsiębiorstwem robót ziemnych i brukarskich...

W dniu 25 b. m. sąd rozpoznawał podanie syndyka upadłości firmy „Dawida Lubinińskiego” w przedmiocie zatwierdzenia układu...

Sąd postanowił układ zatwierdzić i Dawida Lubinińskiego uznać za usprawiedliwionego do przywrócenia mu czci kupieckiej.

NOTOWANIA NIEOFICJALNE GIELD ZBOŻOWYCH.

Łódź, dn. 28 kwietnia (A. W.) Mąka: Kowalski, Frydenson i S-ka w Kaliszu: Żytnia specj. najprzedn. 78.30...

Łondyn 43.45 N. York 8.93 Paryż 35.05 Praga 26.50 Szwajcaria 172.075...

Bracia Kowalscy w Kaliszu: Pszena I gat. 87.25 Pszena 000 70.00

Zelechowski w Łowiczu: Pszena 0000 87.50 Pszena 0000A. 84.50 Tendencja mocna.

Zboże: Żyto 51.00 Pszenica 60.00 Jęczmień zw. 44.00—45.00...

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE.

8-proc. pożyczka konwersyjna 99.— 5-proc. pożyczka konwersyjna 67.— Dolarówka 54.60, 54.—...

AKCJE.

Notowano w złotych. Bank Dyskontowy 131.50 Bank Polski 154.—, 156.50, 155.50...

DOLAR W ŁODZI. Na wczorajszym rynku prywatnym w Łodzi w godzinach wieczornych dolar kształtował się po kursie 8.92 i pół w ządaniu i 8.91 i pół w płaceniu.

GIELDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 28 kwietnia (Pat.) Notowania oficjalne. Gotówka. Dolary 8.92 — 8.94 — 8.90...

- Ostrowieckie 85.— Pocisk 3.55, 3.50 Starachowice 4.40, 4.50, 4.52 Zieleniewski 23.—...

GIELDA LONDYŃSKA. Londyn, 28 kwietnia (PAT).

Table with columns for location and price. Includes: New-Jork 4.85 1/2, Francja 124.01, Włochy 90.37, Szwajcaria 26.25 1/2, Portugalia 2.53, Sawoja 18.15 1/4, Praga 184.00, Wiedeń 34.51, Holandia 12.14, Belgia 34.94, Niemoy 20.49, Hiszpanja 27.46, Danja 18.21 1/2, Norwegia 18.82, Helsingfors 193.00, Warszawa 43.50.

GIELDA PARYSKA. Paryż, 28 kwietnia (PAT).

Table with columns for location and price. Includes: Londyn 124.08, Belgia 355.00, Włochy 136.90, Rumunja 15.90, Sawoja 63.50, Praga 75.80, N. Jork 25.68, Hiszpanja 448.00, Niemoy 606.25, Holandia 1021.50, Szwajcaria 491.00, Danja 680.00.

RYNEK OWOCÓW ŚWIEŻYCH.

ex) Gruszek zimowych na rynku niema zupełnie. Daje się również odczuć dotkliwy brak jabłek wskutek zeszłorocznego słabego urodzaju...

NOTOWANIA ZŁOTEGO POLSKIEGO w dniu 28 kwietnia 1927 r.

Za 100 złotych: Zurich 58.50—57.75— 58.12 i pół. Berlin 46.785—47.265, wyplaty na Warszawę 47.03—47.27, na Katowice 46.98—47.22, na Poznań 46.93—47.17...

PIERWSZA SZKOŁA PŁYWANIA. Kierownictwo Szkoły Pływania zawiadamia iż przyjmie napisy przy ul. Wólczańskiej 123 (Gimn. p. Skrzypkowskiej)...

Dobra nagroda. Jasno-bronzyowy kołnierzyk futrany agubiono w środę, dn. 27 b. m., 4—5 po południu, ul. Fabryczna, Kiełży Młyn, Konsum Scheiblera. Oddać proszę za dobrą nagrodę ul. Kilińskiego 136 u gospodarza.

Wyższa Uczelnia Kroju i Szycia „Józefiny” Szkoła egzystuje od 1892 r. Mistrzynie Cechu Łódzkiego i p. cechu Warszawskiego nagrodzona medalami złotymi na wystawach w Warszawie, Łodzi i Belgii oraz honorowymi dyplomami uznania. Łódź, ul. Piotrkowska 163.

Do akt. Nr. 1343.26r Ogłoszenie. Komornik przy Sądzie Okręgowym w Łodzi JAN RZY MOWSKI zamieszkały w Łodzi przy ul. Sienkiewicza 67 na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza że w dniu 6-go maja 1927 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Cegielińskiej 31 od będzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należącej do Samuela Fryde i składającej się z 2-ech skrzynek przedzycasankowej, oszacowanych na sumę zł. 6000. Łódź, d. 25. IV. 1927. KOMORNIK JAN RAYMOWSKI

Dr. med. Niewiażski. Sienkiewicza 34. Choroby skórne i weneryczne. Naświetlanie lampą kwarcową. Przyjmuje od 5 do 8 po południu.

POSESJA przy ul. Brzezińskiej 65 Zaraz do sprzedania. Wiadomość: Kilińskiego Nr. 172 Firma „Beton”

ROŚLINY WIOSENNE oraz zimowe. Nasiona, Róże, Drzewka ciągle zielone dla ogrodów i cmentarzy polecane w wielkim wyborze. Zakład Ogrodniczy L. KOŁACZKOWSKIEGO Piotrkowska 225, ogród 241.

SZKOŁA ZAWODOWA Kroju, Szycia i ROBÓT RĘCZNYCH odznaczona złotym medalem. Mistrzynie cechu i paryskiej Akademii kroju A. Kopydłowskiej, Łódź, Piotrkowska 154. Wyższy i niższy kurs kroju pasowania, modelowania i bielizniarstwa. Kurs szycia i mierzania. Dla pracujących kursy wieczorowe. — Uczennice otrzymują świadectwa prywatne lub cechowe. Kurs robót ręcznych praktycznych i artystycznych. słoju, robót frezowskich, malowania na materiałach i batik u. Kurs modniarstwa (nauka kapeluszy) i haftu maszynowego. Zapisy w kancelarii szkoły od 10—1 i od 6—8 wiecz. — Dla przyjętych mieszkanie przy szkole.

DR. MED. I. Pikielny. Choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych. Przyjmuje od 4—7 NAWROT Nr. 8 Telef. 19-90. Dr. med. I. Bette. choroby wewnętrzne i dzieci. Piotrkowska 6, telef. 44-95. przyjmuje od 8-11 i od 4—6

Dr. Dutkiewicz. Ordynator Szpitala Miejskiego dla chorób skórnych i wenerycznych. Piotrkowska 50. przyjmuje od 9—11 5—7 po południu.

Uwaga! Fabrykant wyrobów włókienniczych i półcieszniowych. Pierwszorzędny fachowiec rutynowany sprzedawca, dobrze wprowadzony w sferach handlowych, z pierwszorzędnymi referencjami, przystanie przedstawicielstwo na Warszawę. Szukawce oferty sub. „J. D.” do Tow. Rekl. Międz. J. R. Rudolff Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124.

W TRUSKAWCÜ pensjonaty „Grażyna” i „Świętlianka” własność Zakładu Pensyjnego dla funkcjonariuszy we Lwowie, zupełnie odnowione i urządzone z pełnym komfortem, kuchnia doborowa we własnym zarządzie, ceny przystępne, otwarte od 1 maja do 31 października. Zgłoszenia wprost do Zarządu pensjonatu „Grażyna” w Truskawcu.

Willa 6 - ciono w Rogach pod Łodzią do wynajęcia na lato. Wiadomość ul. Konstancyńowa 51, m. 5. 2568

